

Előfizetési díj:
Félévre 2 ft., Negyedévre 1 ft.

Hirdetmények:
3 hasábos petítor egyszer 9 kr.,
többszöri hirdetésnél 7 kr.
Bélyegdíj 30 kr.

Nyitótér petítora 12 kr.

ZALAMEGYE

A lap szellemi és anyagi részét
illető közlemények a szer-
kesztőséghez küldendők.

Bérmertelen leveleket csak
ismert kezektől fogadunk el.

Kéziratokat nem küldünk vissza.

TÁRSADALMI, KÖZMŰVELŐDÉSI és GAZDÁSZATI HETILAP.

Megjelenik minden vasárnap.

Élő gyeprü.

Felesleges szőzaporításnak tartanám, de az olvasó beketürésével is visszaélnék, ha az élő gyeprünek előnyeit hosszasan fejtegetném.

Gondoljunk csak vissza a legközelebb mult két-három évtizedre. Hová lett az a temérdek erdő, melynek helye most gabona termelésre használtatik; hová lett az erdővel azoknak dús fatartalma; hová tűntek azon idők, midőn a fát csak levágni, felhasogatni, haza hordani és leállítani kellett, hogy kész legyen az úgy nevezett hasovány kerítés, ezen erdőt emésztő vandalmű, mely egész erdő területeket nyelt el, s ma már a fa drágasága miatt lehetetlenné vált, sőt hatóságilag eltiltandó lenne.

Fonyott sövény kerítéshez szintén drága tölgy karó és vessző szükséges, melyek alig kaphatók, s ha igen, felesleges áron fizetendők, azon felül, a kerítésnek ezen neme igényel legtöbb munkát és fuvart.

A tüske gyeprühöz is tölgy karó kívánatik, a tüske pedig a legeltetőknek elkülönítése után nagyon megfogyatkozott; tehát ősös áron ezen gyeprü sem állítható fel. Hozzájárul, hogy az valóságos tűz fészek, a kerített résznek oltalmazására igen gyors, de télen által meg is fogy, rothad és roskad, minden tavasszal költséges felújítást igényel.

Vége hátra van a deszka és lécs kerítés; mind egyik a legdrágább, mezei birtoknak és nagyobb területek bekerítéséhez költségessége miatt nem is alkalmazható.

Ha hozzá számítjuk, hogy mind ezen drága gyeprük rövid ideig tartanak, az alatt is folytonos kijavításokat igényelnek, a károsítások ellen pedig teljes biztosítékul még sem szolgálhatnak: akkor nem lehet eléggé bámulni azon, miért nincs jobban elterjedve az élő gyeprü, melynek felállítása ősösbb, évről évre nem romlik, sőt ellenkezőleg erősödik, sem tartása semmi költséget nem igényel, teljes megerősödése után az évi nyeresékből, tisztogatásból ele-

gendő tüzelő szert, sőt szakszerűleg kezelve, karót és szerszámját is ad, s mi legfőbb, örökös; a kőfalnál biztosabban oltalmaz.

Mily növényekből ültessük az eleven gyeprüt, attól függ, mit akarunk azzal bekeríteni. Mezőn s nagyobb területeknél kétségen kívül legelső helyen áll az akác és gledícia; belső telkeknek, kerteknek gyeprü alá vételéhez a galagonya és maclura aurantiaca nem eléggé ajánlható, vízenyős réteket pedig fűz dugványokkal keríthetünk.

Mezei birtok bekerítésénél két éves akác, vagy gledícia esemeték egymástól 32 centimeter vagy is egy lábnyira eső kettős sorban ültetendők, a esemeték a sorban egymástól szintén egy lábnyi távolságra legyenek, oly beosztással, hogy a második sornak esemetéje az első sorban levő kettős közé essék, s azok közötti hézagot betöltse. A esemeték gyökerei ültetés előtt megkurtítandók, a földön felüli rész pedig fél lábnyira vissza metszendő.

Következő tavasszal az utolsó évi hajtásokat 3—4 szemig visszametszük, az oldal hajtásokat pedig tőből levágjuk, vagy a netaláni hézagok pótlására a esemeték közé fonjuk. Ha az akác és gledícia esemeték megerősödtek, azok hajtásait évenként ritkítjuk, a nyert rösszt tüzelésre használjuk. De igen ajánlható 20—40 meter távolságban a esemeték szálal fa alakban növelni; ily módon 3—4 év alatt karókat vagy másképen felhasználható fiatal fákat szolgáltat.

Kisebb területek, különösen kertek bekerítéséhez legalkalmasabb a galagonya esemete, de a galagonyának két faja van t. i. a csipkés és a széles levelű. — A csipkés levelűt nem lepi a hernyó, ellenben a széles levelűt szereti, s ezen okból a pillék azon faj leveleire rakják tojásait, hogy a fiatal hernyók azonnal kedvelt táplajokat találják. Tehát a galagonya esemeték növeléséhez magot a csipkés levelű galagonya fákról szedjünk, mert a széles levelűvel a hernyót ön magunk telepítenénk kertünkbe.

A galagonya esemeték szintén két sorban és azon távolságban ültetendők, mint az akácról

mondottuk, de a földön felüli rész hat hüvelyk, vagy is 16 centimeter magasra hagyassék.

Kétséget sem szenved, hogy a legjobb legszébb, legtartósabb, mondhatni örökös gyeprüt a galagonya esemetékből lehet növelni, de ahhoz szakszerű kezelést kívánatik, a melyre vonatkozó szakmunkák léteznek. A reá fordított munkát és fáradságot igen kifizeti, mert tartósabb és biztosabb a kőfal kerítésnél.

A maclura aurantiaca Amerikából került hazánkba, fényes és élénk zöld színű leveleivel valóságos dísz-növény, s mivel szerfelett tűskés s így a megközelítést is lehetetlenné teszi, azért élő gyeprühöz igen alkalmas, ámbar a magnak drágasága miatt még most nagyban nem igen alkalmazható és jobban csak dísz kerítésekhez használtatik.

Ültetés módja mint az akácé, hajtásai az első években szintén visszametszendők, hogy erősödjének.

A midőn tehát az erdő évről évre fogy, s ez által a kerítésekhez szükséges anyag, de a tűzifa is napról napra drágul, nem eléggé ajánlható az élő gyeprünek rakása, mely legolesőbb, legkevesebb munkát igényel, a kezelést tűzi fával dúsan kifizeti, mindenképp pedig, mert csak egyszer fáradsunk vele, s kellőképpen kinövelve tartós, a kerített területet pedig legbiztosabban oltalmazza. Felettlőbb kívánatos, hogy az a nép között is minél inkább terjedjen, a költséges és erdő pusztító kerítésekét kiszorítsa, sőt nyeresékeivel az erdőt kimélni segítse.

A keszthelyi apáca zárda ünnepélyes felavatása.

Dr. Kovács Zsigmond veszprémi megyés püspök öngyméltósága boldogult elődje Ránolder János által Keszthelyen megkezdett apáca zárda építetését befejezvé, azt folyó hó 1-én ünnepélyesen felavatta.

A városi képviselő testület által kiküldött ünnepély-rendezőbizottság a magas vendég fogadtatása ügyén az ünnepély fénye és díszének emelésére minden lehetőt elkövetett. A fényes fogadtatás által igyekezett a városi közönsége kifejezést adni mely hálaíja és törhetlen ra-

hely hatáskörét tágítsa, magát a férfival tökéletesen egyenjogósítsa, kezdetben társadalmilag, később politikai tekintetben is. Az amerikai nő nem akar csupán leány és feleség lenni, azaz: a szülők gyámsága alul a férjébe átmenni, hanem a társadalomnak, és az államnak egy teljesen egyenjogósított tagja. És ebben részére már a korábbi törvényhozás kezére játszott. Míg Angliában pl. a nő összes vagyona a férjé és szerzeménye a férj adósságára fordítható, úgy hogy itt külön vagyonnal nem bír; addig az amerikai nőnek határozottan meg van engedve, hogy hozományával, pénzével és vagyonával szabadon rendelkezhessek; mint hajdanon pedig, vagy férjes nő vagyont szerzhessen és bírjon.

Azonban bizonyos Warren Josiah, különféle társadalmi gyarmatok alapítója, még tovább ment. Felállította azon alapelvet, hogy férfi és nő kiskorúságától fogva tartozik magáról gondoskodni, hogy a gyermekek vagyont szerzhessenek és ennek értelmében 7 éves kis leányával formális szerződésre lépett.

Megegyeztünk — egymód — hogy 6—7—9, 12—2, és 5—7 óráig a könyvtárban, kertben dolgozzék javunkra és ezért élelmet, ruhát, ágyat, könyvet és játékot — annyit, a mennyi neki szükséges és hasznos — kapjon tőlünk. Többi idejével szabadon rendelkezhetik. Ha ezenkívül tőle más szolgáltatásokat is kívánunk, úgy új szerződés kötendő, mint bármely idegen díjazandó s az így kapott bér felett szabadon rendelkezhetik. Ha tanácsunkra szükség van, azt tőle meg nem vonjuk, de fensőbbeséget felettle nem gyakorolunk, sőt kérdés nélkül tanácsot sem adunk, vezesse a tapasztalás barátjaitól tanácsot kérni.

Már e fiatal korban — folytatja Warren — egész komolyan — érezte a gyermek a viszony jogosságát. A mi iránt megegyeztünk, fogadtatott, és csak az, aki hasonló kísérletet tett, képzelheti magának a szerencsés eredményt.

„Zalamogyo tároája“

Az amerikai nők.

Glagan Ottótól.

(németből Baboss László.)

„Az egyesült államok az ellentétek hazája“ mondja a híres nemzetgazdász Carey saját honáról. „Míg ezen ország egyik részében a nő másutt sehol sem birt szabadságot élvez, a másik részében asszony és leány ingóság gyanánt forog kézzől-kézre, és a rabszolga kereskedő által atyáikkal, férjikkel, nővéreikkel, gyermekeikkel kőtyavételeknek el.“ Carey oly állapotról beszél itt, mely Istennek hála! többé már nem létezik, t. i. a dél-államokban a közben megszüntetett rabszolgaságról; és emnyiben állításának ezen második része elévült ugyan, az első azonban mindenkor elvitázhatlan és általános ismert tény-körülményt tartalmaz. A világ semmiféle államában sem oly szabad és oly tekintélyes a nő társadalmi állása, mint az egyesült államokban, és az volt mindenkor. Már elejétől fogva létrejött itt — ugyszólván — a két nem fordított helyzete, amennyiben a nők valószínűleg kisebb számuk által, amelyvel előbb a gyarmatokban felléptek, mindjárt az erősebbek állásába azaz az uralkodóba jutottak, amelyet okosan és következetesen meg is tartottak. Csak hamar kifejlődék egy neme a nők iránti tisztelőnek, melyet többnyire csak külsőleg, mint jóakarattal gyakorolnak a yankek, úgy hogy Fröbel Gyula „Amerikából“ című kitűnő könyvében egyenesen „a tisztelgés együgyű comediájának“ ne-

vezi azt, midőn rendszeren igen esetlen módon adatik elő. Legyen azonban bárhogyan, az északamerikai „lady“ föllépése és magaviselete kezdetől fogva rendkívüli öntudatos és önálló volt, úgy annyira, hogy sem eselekvéseikben, sem tetteikben, szokás és törvény által, korlátozva nem voltak. Sehol sem keresi annyira a nő a nyilvánosságot, és sehol sem tördökik kevésbé a nő a ház és háztartással, mint Észak-Amerikában. Járnak-kelnek, mulatnak, anélkül, hogy férjüket kérdeznék, vagy értesítsék, kimennek kényők-kedvők szerinti társaságban, vagy egyedül; elfogadnak, vagy meghívnak házukba, akit akarnak.

Egy férj, ki nejétől ezen jogokat megvonni akarná, mint zsarnok tekintetnek, nyilvánosan száműzetnek, s akaratát nem tudná foganatosítani. És nemcsak férjes nők, de fiatal leányok is fogadnak férfi látogatásokat szobáikban, és szüleik nélkül — ismerőseiktől kísérve — megjelennek bálon és színházban. Sehol sem tűznek a nők oly pompát, sehol sem oly költséges a nők tartása a férjekre nézve, mint itt. Az északamerikai „lady“ garderobja tízszer gazdagabb, s százszor drágább, mint egy londoni vagy párizsi nőé. Némelyik ruhában és ékszerben gyakran férje fele vagyonát hordozza, de nem ritkán költséges kiadásai által tönkre is teszi, és ez okból itt sokkal nehezebben is és a rendszerint sokkal később is határozzák el magukat a fiatal emberek a házasságra, mint az ó-világban. Sehol sem oly kevésbé ír a férj saját házában mint itt, az asszony kormányoz és dönt, a férj pedig gyermek- és család-egmődjára szoktatva, rendelkezési előtt meghajol. E mellett azután oly valódi, kedélyes családi életéről, mint Németországban és Angliában természetesen szó sem lehet, hanem férj és nő, szülő és gyermek, fivér és nővér, meg mind-egyik a maga szórakozásai után.

Mindennek dacára, — s lehet tán e szabadság miatt, — az amerikai nő mégis folyton azon fáradozott,

a hőmérsék ismét a maximumig meddig kell e végből a hányszor kell ezt ismételtetni, vezetésen a takarmány vagy a szellőztető erejétől függ.

és kiadó tulajdonos:
EDY IGNÁC.

HÍRTESEK.

hirdetmény.

égrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 2293. számú végzésével közlőre teszi, hogy az Alsó-Lendvai lakosok ellen 96 frt 4. napjától számítandó összesen 37 frt 89 kr. perköltség kielégítési végrehajtás alkalmas 335 frt 25 krra becsült szőgyvi, és asztali ruhák, boros 600 db. savanyú vizes üveg, szőna, 16 akó borra becsült b. házi eszközökből álló ingó- tján eladatk.

4419/1882. sz. kiküldést helyszínen, vagyis Alsó-Lendvai eszközzésére

6-ik napjának d. e. 9 óraja

hoz a venni szándékozók ezen- atnak meg, hogy az érintett az 1881. évi LX. t. c. 107. et ígérőnek becsáron alul is

óságok vételára az 1881. évi megállapított feltételek szerint

1882. évi szeptember hó 23-

Zakó Dániel

kir. bírósági végrehajtó.

hirdetmény.

ehajtó az 1881. évi LX. t. c. el közlőre teszi, hogy a zala- el 2293. számú végzése által égrehajtóak javára ifj. Tóth ellen 500 frt tőke és ennek kielégítési végrehajtás alkal- 340 frtra becsült boros hor- kereszt rozs, és 16 kereszt ágoknak nyilvános árverés ut- adeltetvén, ennek a helyszínen ndő eszközzésére

5. napjának d. e. 10 óraja

hoz a venni szándékozók ezen- atnak meg, hogy az érintett az 1881. évi LX. t. c. 107. et ígérőnek becsáron alul is

óságok vételára az 1881. évi megállapított feltételek szerint

u 1882-ik évi szeptember hó

Nemes Sándor

kir. bírósági végrehajtó.

bérbeadás.

önképzőkörnek

n épült házában

em, négy szoba, konyha, tól egymás után követke- at évre

óber 22-én

let helyiségében, árverés ötven forint bántapénz l bérbe adatik.

ológ kávéház üzletre ittetett.

sítást ad

Eitner Sándor

elnök.

gaskodásának azon férfiú iránt, aki a város tanügyének felvirágzására oly jelentékeny áldozatot hozott.

A rendező bizottság a napról napra szakadó eső dacára fáradhatlan tevékenységet fejtett ki.

A város és Polgárváros határvonalán díszes diadal kapu állított, melynek létrehozása körül az oroszán rész Pöltz Pál, Hoffman Arnold és Mészáros Sándor rendező bizottsági tagokat illeti.

A nemzeti lobogókkal és koszorúkkal díszített diadalok közepén Magyarország, jobbról a püsköki, és balról a városi címerek s a külső oldalon „Isten hozott” a belsón pedig „Isten veled” feliratok díszeltek.

Szeptember hó 30-án d. u. pontban 3 órakor 25-30 kocsin kivonult a küldöttség a városból s a dobogónál várta be az ünnepelt férfiú megérkezését, kit Simegről Szántóig Soós Pongrác sümegi szolgabíró, Szántótól pedig Göde Lajos keszthelyi szolgabíró és Reischl városbíró urak kísérték.

Mozsár-lövészek jeleztek megérkezését a dobogóhoz, hol Lénárd Ernő városi ügyész üdvözölte meleg szavakban a város nevében, melyre a nemes főpap válaszul kijelenté, hogy Keszthely város lelki ügyeit mindenkor szívén fogja viselni. — Szavait a jelen voltak színi nem akaró eljenzése követé.

A bevonulás a városba való diadal menet volt. A díszkaputól a grófi lakig a tanulókon kívül nagy számú közönség foglalt helyet. A grófi lak bejáratánál a teljes díszben megjelent tisztek voltak felállítva.

Öngyméltósága legelsőben a súlyos beteg grófnál tette látogatását s azután lakosztályába térve, fogadta a vidékből papság tisztelgését, majd Glavina Lajos főispán és Svasúts Benó alispán urakat, kik ez alkalommal szintén Keszthelyre utazván, magas jelenlétek által az ünnepély felvételét emelték. — Tisztelegtek még a helybeli közigazgatási szolgabíró, a kir. járásbíró, kir. közjegyzőség, kir. adóhivatali tisztviselői, a városi tanács, a m. kir. gazdasági tanintézet tanári kara, az íz. hitközség, a polgári, felső leány- és községi népiskolák tanstestületei, végül az önk. tiszolt-egylet elnöke és tisztokara. — Öngyméltósága az egyes küldöttségeknek, szókort lekötelező nyájasságával köszönte meg a szíves figyelmét. Utóljára fogadta a zárda-nők előljáróinak tisztelgését.

Október hó 1-én pontban tíz órakor Öngyméltósága a róm. kath. plebánia templomban fényes egyházi segédlet mellett tartotta a szent misét, melynek végzetével Kemesy Ferenc veszprémi kanonok öngyméltósága, a jeles egyházköltő és hírneves szónok alkalmasszerű s emelkedett szellemű egyházi beszédet tartott, melynek végzetével püspök úr Öngyméltósága a fényes segédlettel körmenetben s tengernyi nép kíséretében indult a felavatandó zárdához, ott a kápolnát felszentelte, a zárda épületet felavatta s a földszinten levő óvoda teremben a jelen volt díszes közönséghez intézett kitérő szónoklat után az épületet a szürke nénikék rendjének átadta. — Ezután a körmenet a templomba tért vissza, „Te Deum” tartott, mely után a magas vendég harang zúgás között szállásra vonult.

Püspök úr Öngyméltósága október hó 2-án reggel 7 órakor a zárda kápolnájában szent misét mondott s 9 órakor fényes kíséret mellett városunkat elhagyta. A bucsuzásnál köszönetet mondott a város által tanúsított szíves fogadtatásért s legmagasabb megelégedését fejezte ki az ünnepély alkalmával tanúsított példás rendért.

Kiséreje az ég áldása a nemes lelkű főpapot, aki ezen üdvös intézetnek tetemes költséggel való felállítására Keszthely város közönségét örök hálaforrásra kötelezte.

Végül elismeréssel kell megemlékeznünk az ünnepélyt rendező bizottságról, főképp pedig Baksay Sándor és Pöltz Pál urakról, a helybeli önkéntes tiszolt-egylet parancsnokai- és működő tagjairól, úgy a rend fenntartására felkért bizottsági tagokról, a bevonulás, valamint az egész ünnepély alatt kifejtett buzgalomukért. Ennek köszönhető, hogy a rend az ünnepély alatt legkevésbé sem volt megzavarva.

A Varren Josiah úrtól felállított coloniák közül az egyik: „utopia,” a másik nem kevésbé jellemzőleg „új-ido” című nevet viselt s az egyéni függetlenségre („Non-venentit des Individuums”) voltak alapítva. Az alapító s követői tanai szerint az emberi társadalom megjavulására elvül csak az egyén legfeltétlenebb függetlensége és korlátatlansága szolgálhat. Ennek következtében az „utopiában” úgy mint a „modern-timesben” mindenki azt tehetett, amit akart. A szülők semmi hatalommal sem bírtak gyermekeik fölött, oly viszonyban álltak egymáshoz, mint szabadon szerződött felek; a szerződést mindenki felbonthatta, ha neki tetszett. A gyermekek — még a neveletlenek is — szabadon eresztettek és idegen szolgálatba léphettek. Magától értetődik, hogy férjhez menetelnél vagy nőülennél leány és fiú hajlamaikat követték csak, ép úgy mint a hogy fölük függött elválni és új házasságot kötni is.

Sőt maga az erkölcs sem több ezen körökben pusztán izlésnél, vagy tisztán személyes ügynél, a melyhez harmadik személynek semmi köze, s melybe más bele sem avatkozhatik, fenyegetse bár a közjólétet, vagy legyen arra bármily káros.

Josiah Varren urak ifjancból nők és férfiak nagy számmal, alapító mesterük szellemében New-Yorkban megalapították az úgy nevezett „Szabadszerelmek egyletét” (free-love-league), a mely a nőnek minden házassági köteléktől való teljes megszabadítását írta zászlajára, és hogy a kivüllevőket felvilágosíthassák és sorakban láthassák, nyilvános összejöteleteket és előadásokat tartottak, míg egyszer a rendőrség közbetevé magát s egy gyűlészetben történetesen elfogatásokat eszközölt. Minthogy azonban törvényes ok a közbelépésre az alap elven nem volt, a rendőrség a new-yorki sajtó által ezert minden oldalról kemény megdorgálásban is részesült.

(Folyt. köv.)

Az idő őszre jár.

Alig taroltatott le a mező, már beköszönt a kora ősz: eső, eső és ismét esős napokkal! Nem lesz tartós a burgonya, kár a tengeriben, tetemes veszteség a bortermelésnél, penészedik, rohad a szőlő!

Még fél sem hatott a hála köszönet szava, már fület sértő kifakadások elől kell hallszervünket bedugnunk, hogy be ne hatoljon az elégedetlen emberek kifakadása.

Lám mi gyorsan készek sokan Isten és természet ellen kelni ki, pedig körül nézve magunk között, be többnél több fonák emberi intézményt észlelhetünk.

Szeptember a tanév eleje, a nép gyermeke otthon futkároz: „rá érek be adni Mindenszentek után” — ezen régiekből kibontakozni nem akar?! Aki gyermeke üdvét belátni nem képes, az nem érti a nevelés magaslatos eredményét, nem — mert szükséges értelemmel nem bír.

Igen, de ez érthetetlen szülő gyermeke is a haza polgárává, a társadalom anyaróivá lesz; a jövő nemzedéktől mindég több értelmet várunk, e szerint a kellő értelem, vagy akarat hiányában tepsedő szülőket a jövő érdekében, iskoláztatás dolgában kényszeríteni fő kötelessége első sorban az államnak. Meg is teszi, a község bíró felelős ezért, és — épen itt van elhibázva a dolog.

Míg a szolgabírákhoz kellett ez ügyben fordulni, gyorsabban történt intézkedés; a községi bírák, különösen a városiak, hol újra kívánnak megválasztatni — az iskoláztatásra hivatkozó rendeletet félre teszik (tisztelőt a kivételnek!) és ezzel el van intézve; míg a jelentések nyomán ismét meg jó a tanfelügyelőség, szolgabíró útján a szigorú meghagyás, tél lesz, ekkor kényszer nélkül is van tanítvány tavaszig. Tavaszkor a mulasztásokkal ismétlődik a processus, míg eljő a szünet és be áll a béke.

Szomorú igazság, de igen sok helyen ekként van őszszel.

Mit szóljunk a társadalom szerencsétlenségéről, a siket némaokról! Ha siket néma gyermeked van szerencsétlen szülő, 9 éves korában be kell őt a siketnéma intézetnél jelenteni, a bejelentést folytatni 15 éves korig, ha eddig sem fogadják be, fel nőhet gyermeked oktatás nélkül. Tudok esetet (Nagy-Megyeről), honnan 5 éven folyton folyamodnak a szülők, siketnéma gyermeküket Vácra öhajtanak, ha díj nélkül nincs elég protektio bejutásra, legalább pénzért előírt szabályzat szerint fogadják be — nem — nincs hely, ez a válasz egymásután! Míg az ép érzéketek iskolába buzdítjuk, a szerencsétleneknek ajtót mutatunk, hol itt az igazság?

Nincs hely, nincs elég intézet országunkban, ezen kell segíteni, ha ezerek oktatását veszni nem akarjuk engedni!

Országgyűzők, vagyonosok, dúsgazdag végrendelezők, lelkes női szívek nyujtsatok segéd kezét a magas kormányoknak, állítsok siketnéma intézetet, mert 15-16 millió lakost számláló országban Vác és Pozsony, tudommal nincs több hazánkban, egy két ily nemű iskola kevés! 1875-ben részletesen ismerttettem a „Zalai Közlöny” hasábjain a váci siketnéma intézetet, bel- és külszervezetében, rá mutattam az országos sebre, amde orvosai füléhez úgy látszik nem jutott; megérdemlené a szent ügy, hogy a napilapok, a hatalmas sajtó tágabb körökben foglalkozzék e kérdéssel, szerintem égetőbb egy siketnéma intézetnek felállítására, mint a sokszor emlegetett egyetem.

Ma szeptember 25-én szép tiszta verőfényes a nap; legyen tartós, szűnjék a panasz! Ily derült eget uram Istenem hazám oktatás ügyének!

Szabályrendelet

a dísznő lopások megakadályozása tárgyában.

1. Ahhoz, hogy országos vagy heti vásárokat dísznők hajtathassanak, a tulajdonos illetőleg hajtó az illetékes községbíró részéről hivatalból s díjtalanul kiállítandó védermentes bizonyítvánnyal igazolni köteles, hogy a vásárra állított dísznők saját nevelését, illetőleg jogos tulajdonát képezik.

2. Ezen bizonyítványban a tulajdonos nevén és lakásán kívül a hajtó dísznők számának, nemének, színének és egyéb esetleges ismertető jeleinek ben kell foglaltatni.

3. Ha az árusító nem egyszersmind tulajdonos, vagy ha a dísznők nem személyesen a tulajdonos által, hanem ennek megbízásából más által hajtának, a bizonyítványban ugy a tulajdonos, valamint a hajtó neve és lakása, nem különben az is igazolandó, hogy a hajtás a tulajdonos megbízásából történik.

4. A bizonyítvány csak amaz egy országos illetőleg heti vásárra érvényes, a melyre kiállított.

5. A közbiztonsági közegek az országos és heti vásárok alkalmával minden egyes sertvés árulótól az igazoló községi bizonyítványt előkérni tartoznak, s a kik ilyet felmutatni nem tudnak, vagy kiknek bizonyítványai alapos gyanura szolgáltatnak okot, azok sertvései letartóztatnak mindaddig, míg az azokhoz való tulajdonjog a hatóság előtt szabályszerű községi bizonyítvánnyal nem igazoltatik.

6. Ezen szabályrendelet intézkedésének megszegői 2 firtól 50 firtig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatlanság esetén pedig az 1879. XL. t. c. 20 és 22. §§-ai értelmében öt napig terjedhető elzárással büntetendők.

A jelen szabályrendelet megveszerte kihirdettem, s annak megtörténtével az 1879. XL. t. c. 5. §-a értelmében megerősítés végett a nagyméltóságú magy. kir. belügyminiszteriumhoz felterjesztetni határozatik.

Kelt Zalavármegye törvényhatósági bizottságának Zala-Egerszegén 1882. évi szeptember hó 11-én s folytatva tartott rendes közgyűléséből.

Kiatta:
GÓZONY LÁSZLÓ m. k. főjegyző.

A buza okszerű csávázása.

A nagyméltóságú földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszterium értesítése szerint az őszi az évben a buzában tetemes károkat okozott.

Tekintetbe véve, hogy ezen nagy kárt okozó buza betegség okszerű eljárással megelőzhető, a Zalamegyei gazdasági egyesület nemes hivatásához képest kötelességének ismeri e bajra a gazda közönség figyelmét felhívni s egyuttal az őszi ellen az okszerű csávázást, pácolást ajánlja, melyet a legbiztosabb sikerrel lehet alkalmazni.

A buza csávázására (pácolására) nézve a legcélszerűbb és legsikeresebb mód gyanánt a következőket ajánlja:

1. Kilogramm rézgálicz (kékkő, kékgálicz) porrá törtetik és mintegy egy liter forróvízben feloldatik.

Ezen oldat egy 4-5 hektoliter nagyságú kádba öntetik, a melybe megelőzőleg 100 liter kút- vagy folyóvíz töltetett. — Az egész folyadék egy párszor jól felkavartatik és ekkor a csávázandó buzából 250 liter töltetik a kádba. A buza-beöntésnek az a legcélszerűbb módja, hogy a kád fölé egy ritkaszemű szitát tartunk s erre öntjük a búzát, mert ekkor lassanként és eloszlódottan kerül a buza a folyadékba és a könnyű magvak, különösen pedig az ősziöggel teltek, felszínen maradnak s innen könnyen lemerhetők.

A csávának (pácoló folyadék) mintegy ténnyeni magasságra kell a buza fölött állania, ha nem borítja ily magasságra a búzát, akkor megfelelő mennyiségű vizet kell hozzá tölteni, hogy a víztől megdagadó buza később ne álljon ki a csávából. A csávában 12-14 óra hosszat marad a buza, ez idő alatt egy párszor felkavartatik, hogy a buza között levő ősziöggel telt szemek a felszínre kerüljenek, ezeket minden kavarást után le kell mérni s eltávolítani.

A mondott idő múlva a csávázott buza, mely e közben a csáva legnagyobb részét felitta, és melynek ténnyeni jelentékenyen meggyöngyödött, kivétetik a kádból és egy szellős helyen széttergettetvén, szárítás végett néhányszor átlapátoltatik. A szárítást arra kell ügyelni, hogy a buza fel ne melegedjék, mert különben buzasára képessége könnyen kárt szenved. Az ily módon kezelt búzát lehet már 5-6 óra múlva vetni kézzel, 24 óra múlva pedig géppel is.

Magától értetik, hogy a térmé növekedése, a mi a megszártás mérve szerint különböző, többnyire mintegy 30%, a vetőmag megszabásánál figyelembe veendő, különben ritkás lesz a vetés. Ha például hektáronként 2 hektoliter akarunk vetni, akkor a csávázott buzából 2,6 hektoliter kell vetni.

A csávázás e módjánál valamennyi ősziögpóra csiraképesége előtetetik, a nélkül, hogy az egészséges, ép buza csiraképesége kárt szenvedne. Ha azonban géppel csévelt búzát csávázunk, a buza egy része csiraképeségét elveszti, ugyanis különösen a dob gyors forgásánál sok mag megsérül, azaz esekélyebb, melyebb repedések keletkeznek a magon, melyek gyakran csak a nagyító iverg segítségével láthatók. Ha már most a csávázásnál a folyadék az ily repedéseken át az embrióig hatol, akkor annak csiraképeségét egészen előlheti. Azon kísérletekből, melyek ez irányban törtettek, kitűnt, hogy az említett okból a vetőmagnak 10-50, sőt még több százaléka is csiraképtelenné válhatik.

Ezen okból nagyon ajánlatos, hogy a vetőmagnak szánt búzát ne géppel, hanem nyomtatás által vagy kézi géppel csépeltessek ki.

Ha pedig bármely okból kénytelenek vagyunk géppel csévelt búzát csávázni, akkor próba csávázás és csirázatatás által határozzuk meg, a buzának hány százaléka veszt el csiraképeségét a csávázás által, magától értetődik, hogy ezen százalék szerint megfelelőleg nagyobbra szabjuk a holdankint vetőmag szükségletét, hogy a vetés megkívántató sűrűségű legyen.

Ha például azt tapasztaljuk a próba csávázásnál, hogy a buzának 10%-ja veszt el csiraképeségét, akkor 10%-al több búzát fogunk elvetni, nehogy a vetés ritkás legyen.

Az ily csávázási és csirázatatási próbára elégséges 100 buzaszem, mely szabályszerűleg csávázandó és egy virágcserepbe elvetendő. A kikelt növények számából igen könnyen megállapíthatjuk: a buzának hány százaléka ment tönkre a csávázásnál.

Figyelmeztetés.

A csávázáshoz (pácoláshoz) szükséges rézgálicz (kékkő, kékgálicz) minden fűszerkereskedésben és gyógyszerárban kapható, mintegy 50 kr ár mellett kilogrammjá.

A kik olesón öhajják beszerezni, szövetkezzenek legalább 50 kgnyi mennyiség megrendelésére, mely esetben Budapestén Kochmeister utódnál, Strobencz testvéreknél és Thallmayer és Heitznél kilóját 31-31½ kron szerezhetik meg.

1½ kilogramm kékkő kell 2½ hektoliter buzához.

1	5	"	"
10	50	"	"
50	250	"	"

Zalamegyei gazdasági egyesület Zala-Egerszegén 1882. október 2-án.

Helyi, megyei és vegyes hírek.

Király Üfelsége névnapján f. hó 4-én a helybeli róm. kath. plebánia-templomban tartott háláadó isteni tiszteleten képviselve volt a megye tisztikara, a kir. törvényszék, járásbíró, kir. ügyészség, a zala-eggerszegi ügyvédi kamara, az adófelügyelőség, kir. mérnöki hivatal, posta hivatal, kir. tanfelügyelőség, a városi hatóság, valamint a polgári fiú, felső leány és községi népiskola tantestületei növényekkel együtt. Az ünnepélyes szertartást Dr. Horváth Károly apát plebános úr öngyméltósága végezte a káplán urak segédlete mellett.

Hirdetmény. Horvát-Szlavonországban a nitrovi-czai járásba kebeleztet Martinezi nevű községben a ke-

niszter a szeptember hó 4-től 10-ig Genfben tartott nemzetközi egészségügyi kongresszusra Magyarország képviseltetésére végett kiküldött, dr. Henrot rheinisi tanárnak a roncsoló toroklob óvszereiről tartott előadását saját véleményének kíséretében a következőkben adja elő a kereskedelmi miniszterhez intézett jelentésében: „Tekintettel azon nagy pusztításokra, melyeket ez ádáz betegség hazánkban véghez visz, kétféle figyelemmel kísértem az erre vonatkozó tárgyalásokat. A Henrot tanár által felállított tétel a következők: 1. A roncsoló toroklob által előidéztet halálos esetek úgy Franciaországban, mint Európának legtöbb országában megfélemlítő módon szaporodnak. 2. E nagy halandóság onnan ered,

hogy a posellenes — antisepticus — eseteléseket elhanyagolják, azon okból, mert az ezekkel foglalkozó a ragályozás nagy veszélyének van kitéve. 3. E veszély elhárítható egy oly belégzési készülék — respirator — alkalmazása által, mely antiseptikus vattát tartalmaz, s mely az azzal ellátott egyént a ragályozás ellen mentessé teszi. 4. Ugyanazért úgy az orvosnak, mint az ápoló környezetnek el kell látva lenni ily készülékkel, mely lehetővé teszi azt, hogy a leghatályosabb helybeli gyógykezelés másokra való veszély nélkül alkalmaztassék. A kongresszus Henrot tanár javaslatát tudományos alapon nyugvónak és fontosnak jelentette; azonban annak gyakorlati haszna még előbb kísérletek által megállapítandó.

Véleményem szerint a roncsoló toroklob, valamint általában a nagy népkórok ellen legbiztosabb védelmet nyújt: a közegészségi rendszabályoknak gondos alkalmazása, tiszta talaj, levegő és víz, kellő légtér, jó tápszerek, gyors és célszerű orvosi segély, azonban tagadhatatlan, hogy Henrot tanár indítványa teljes mértékben megérdemli a szakértők figyelmét és méltánylatát.“

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:
UDVARDY IGNÁC.

H I R D E T É S E K.

15328]ni. 1882.

Árlejtési hirdetmény.

A zala-egerszegi kir. törvényszék elhelyezésére szolgáló nagy megyeház körül szükségelt átalakítási munkák a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium 1882. évi augusztus hó 9-én kelt 44450 számú magas rendeletével 4914 fít 90 krajny összeggel engedélyeztettek.

Ezen munka biztosítása tekintetéből a zala-megyei kir. építészeti hivatal irodájában

folyó évi november hó 6-án

reggeli 10 órakor írásbeli ajánlatok elfogadásával párosult nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni, melyre vállalkozni szándékozók azzal hivatnak meg, hogy az árlejtésbeni résztvevés esetére, magukat a fent kitett összeg 5%-val mint bántpénzzel ellássák, mely vállalkozás esetében 10% biztosítékra lesz kiegészítendő.

Írásbeli ajánlatok fentebb kitett nap reggeli 10 óráig fogadtatnak el, ezekben az ajánlattevő neve, lakása és polgári állása pontosan kiteendő, továbbá számmal és szóval kiírandó azon száztól elengedés, melyért ezen munkálatokat elvállalni szándékozik, világosan kifejezendő végre, hogy ajánlkozó a munkálatokat és feltételek tartalmát ismeri és elfogadja.

Írásbeli ajánlatokhoz, melyek 50 kros bélyeggel ellátandók a vállalati összeg 10%-ja készpénz vagy elfogadható állampapírokban csatolandó.

A munka a legutányosabb ajánlattevőnek azonnal oda ítéltetik, és tekintve az előhaladott építési időt, — jegyzőkönyvileg történt átadás után 8 napra megindítandó és oly erélyvel folytatandó, hogy 1883. évi június hó végéig tökéletesen befejeztessék.

A tervezetek, műszerelvények és feltételek a zala-megyei kir. építészeti hivatalnál a szokott hivatalos órákban megtekinthetők.

Zala-Egerszeg, 1882. október 4-én.

Svastits Benó
alispán.

73. 1—1.

235]v. 1882. szám.

Árverési hirdetés.

Alulirt kiküldött végrehajtó a polg. tk. rdt. 403. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zala-egerszegi kir. járásbíróóság 758]p. 1882. számú végzés által Kováts Jeromos, Horváth József és Kováts Pál csatári lakók ellen, Tichler Ignác bottai lakós részére 141 fít 30 kr. követelés végett elrendelt kielégítési végrehajtás folytán bíróság lefoglalt, s 342 fít 20 kr-ra becsült Kováts Jeromosnál két ló, lószerszám, szekér, egy üsző borjú, gazdasági eszközök, egy prés és 20 akó boros hordó, Horváth Józsefnél 2 malac, eke, taliga, borona, szekér, egy prés és 3 db boros hordó, Kováts Pálnál 3 db ökörűnő, egy vastengelyes ökör szekérből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladandók, minek a helyszínén, vagyis alperesek csatári lakásán leendő eszközökre határidőül

1882. év október hó 18-ik napjának d. e. 9 órája kintetett, melyhez a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel meghívattak, hogy az érdeklött ingóságok emez árverésen, a polg. tk. rdt. 406. §-a szerint szükség esetében becsáron alul is eladatni fognak.

Kelt Zala-Egerszeg, 1882-ik évi október hó 5. napján.

Németh Sándor

74. 1—1.

kir. bírósági végrehajtó.

4311]tkvi 1882. szám.

Árverési hirdetmény.

A zala-egerszegi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság által közhírré tétetik, mikép Czuppon Ferenc s neje Kovács Katalin végrehajthatóknak, Kis Mihály s neje Molnár Anna végrehajtást szenvedők elleni 300 fít követelése és járuléka kielégítése végett a petrikereszturi 22. sz. tjkönyvben 1—3. 5—7. 9. sorszám alatt felvett ingatlanok Petrikereszturban a községbíró házában 1882. évi december hó 15. napján

délelőtti 10 órakor, a 1. 2. sorsz. alattiak 69 fít, a 3. sorsz. alatti 14 fít, az 5. sorsz. alatti 112 fít, a 6. sorsz. alatti 131 fít, a 7. sorsz. alatti 23 fít és a 9. sorszám alatt 66 fít kikiáltási ár, egy a venni szándékozók által a bírói megbízott kezéhez leteendő 6 fít 90 kr, 1 fít 40 kr, 11 fít 20 kr, 13 fít 10 kr, 2 fít 30 kr. s 6 fít 60 kr. bántpénz, továbbá a telekkönyvi hatóság kiadó hivatalában, és a petrikereszturi községbírónál megtekinthető egyéb feltételek mellett a legtöbbet ígérőnek eladatni fognak.

Zala-Egerszeg, 1882. évi szept. hó 22. napján.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.
72. 1—1.

2463]tkvi 1882. szám.

Árverési hirdetmény.

A zala-egerszegi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság által közhírré tétetik, mikép a z-egerszegi kisdudor-óvoda végrehajthatóknak Goldfinger Ferenc és társai végrehajtást szenvedők elleni 500 fít követelése és járuléka kielégítése végett a Goldfinger Ferenc, Ignác, Lajos, kiskoru Goldfinger János, Mária és István végrehajtást szenvedettek nevében álló zala-egerszegi 249. számú tjkvbeni A 2 sorsz. alatti 219 fít, 3 sorszám alatti 98 fít, 4 sorsz. alatti 32 fít, 5 sorszám alatti 24 fít, 6 sorsz. alatti 146 fít, 7 sorsz. alatti 160 fít, 8 sorsz. alatti 99 fít, 9 sorsz. alatti 158 fít értékű ingatlanok és a zala-egerszegi 939 számú tjkvben A 1 sorsz. 1893 hrsz. ingatlanok 8 fít értékű 2/3-ed része az alulírott tlvkvi hatóság hivatali helyiségében

1882. évi december hó 11. napján

délelőtti 10 órakor a fent kitett értékek mint kikiáltási árak, egy a venni szándékozók által a bírói megbízott kezéhez leteendő 10% bántpénz, továbbá a telekkönyvi hatóság kiadó hivatalában és a község bírójánál Zala-Egerszegben megtekinthető egyéb feltételek mellett a legtöbbet ígérőnek eladatni fognak.

Zala-Egerszeg, 1882. szept. 1-én.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

73. 1—1.

Üzlet megnyitási jelentés.

Alulírottak tisztelettel jelentjük, hogy ZALA-EGERSZEGEN a Kazinczy-téren HORVÁTH MIKLÓS úr házában egy ujonnan és dús választékkal felszerelt

KOPORSÓ RAKTÁRUNKAT

megnyitottuk.

Nagy választékban és igen csinosan kiállítva a legutányosabb árért kaphatók mindenféle nagyságú festett, behuzott és politéros fa-koporsók gazdagon díszítve.

Kaphatók továbbá a cs. kir. szabadalmazott pántos fa-koporsók és mindenféle nagyságú érc-koporsók. Készletben kaphatók továbbá üzletünkben mindennemű mű-virágok, szemfüdelek, viasz- és mily gyertyák, szóval az egész temetkezéshez szükséges felszereléseket nálunk a legutányosabb árért eszközölhetni.

Vidékről való megrendeléseket is készséggel elfogadunk és azok gyors elszállításáról kezeskedünk.

A legkészebb szolgálatunkat ajánlván

maradtunk tisztelettel

Sanits, Kováts és Bencze

asztalosok.

76. 1—1.

Nyom. Tahy R. gyorssajtóján Zala-Egerszegben.

237.]1882. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó a polg. tk. rdt. 403. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zala-egerszegi kir. járásbíróóság 3323. számú végzés által Steiner Simon söjtöri lakós ellen, Kertész József hőtői lakós részére 245 fít 71 kr. követelés végett elrendelt kielégítési végrehajtás folytán bíróság lefoglalt, s 500 fít becsült a válicikai erdőben levő 400 méter hasább bíkk-fából álló ingóságok nyilvános árverés útján eladandók, minek a helyszínén, vagyis alperes váliczkai erdejében leendő eszközökre határidőül

1882. évi október hó 19. napjának d. e. 10 órája kintetett, melyhez a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel meghívattak, hogy az érdeklött ingóságok emez árverésen, a polg. tk. rdt. 406. §-a szerint szükség esetében becsáron alul is eladatni fognak.

Kelt Zala-Egerszeg, 1882-ik évi október hó 5. napján.

Németh Sándor

75. 1—1.

kir. bírósági végrehajtó.

Dr. Popp J. G. fogorvos
A Dr. Popp-féle foggyógyzserök legújabb Bécseben a cs. k. egyetemes körömben professor Dracsse által hozattak használatba, s főnek kitaláló elismervé.

2000

leghíresebb orvosa Európának, kiknek bizonyítványai már előre közre lettek bocsajtva, rendeli a

Popp-féle fogszer,

mint a fogak és a száj részére a letezők legjobbját! Számos bizonyítvány a legelső orvosi tekintélyektől. Erdemének különböző kiállításokról.

Harminc even át jónak bizonyult

Anatherin szájviz.

Dr. Popp J. G.-tól cs. kir.

udv fogorvos Bécseben, I.

Bognergasse 2.

Gyökerez gyógyszer mindennemű fogfájás ellen, mint szintén a szájüreg és a foghús mindennemű betegségei ellen. Jónak bizonyult öblögető víz az idült torok bajoknál. 1 nagy palack 1 ft 40 kr 1 közép 1 ft és 1 kicsi 50 kr.

Növényi fogszer rövid használat után a fogakat vakító fehéreké teszi, anélkül, hogy azok ártalmára volna. Ara dobozont 63 kr.

Anatherin fogszerét 1 fít 22 kr. ral jónak bizonyult fogtisztító szer.

Illatos fogszerét rövid használat után vakító fehér fogak, a természetes és műfogak ápolására és a fogfájás megszüntetésére darabja 35 kr.

Fog ólma igen g akoriatl s a legbiztosabb szer a lyukas fogaknak ömlözására. Ara dobozont 2 fít 10 kr.

Orvosi növényzappan

kitünő pipere szer a sémör, kütég, a májfolt és szeplő ellen, a tiszta üde arcbőr előmozdítása és fe tartására, az atka, pörösenés, tisztátalan arcbőr kelések ellen. Ara 30 kr.

A t. ez közönség felkértek világosan Popp eszsz. k udvari fogorvos féle készítményeket kéni, s csak az olyakat fogadni el, melyek sa át védjeggyel vannak ellátva.

Kaphatók: Zala-Egerszegben: Hollósy J., Keszthelyen Lakner F., Sümegben: Stamborsky L., Tapolcán: Gl ser S., Nagy-Kanizsán: Prager B., Belius B. gyógyszerészeknél.

28. 11—7.

I.
Fél
3 ha
A
alapj
désbe
mind
képe
a me
kássá
ségle
becsi
letei
az é
rásáv
sénék
feltét
lentő
áll a
által
fejles
hírhe
tak
siten
hetm
zetei
esem
legy
részn
embe
— n
eszk
igy
kat
akad
lőtle
kás
99
melle
amer
ügy
kulta
rend
Első
s ell
legy
get
tudo
mibe
hogy
tása
élet
okoz
ták,
az ü
sége
a k
nacs
élet
az
zár
mag